

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/160/2017
Identifikačné číslo spisu: 1214221865
Dátum vydania rozhodnutia: 07.11.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Edita Bakošová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1214221865.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloletého V., nar. X. decembra XXXX., bývajúceho u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom v Bratislave, Vazovova 7/A, dieťa rodičov - matky P., bývajúcej v A., a otca W., bývajúceho v A., zastúpeného JUDr. Erikou Mochneckou, advokátkou v Lučenci, T. G. Masaryka 14/A, o zvýšenie výživného, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 28 P 172/2014, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. januára 2017 sp. zn. 11 CoP 434/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II rozsudkom zo 4. mája 2015 č. k. 28 P 172/2014-93 návrh matky na zvýšenie výživného a návrh na zákaz styku otca s maloletým dieťaťom zamietol a rozhodol, že žiaden z účastníkom nemá právo na náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Bratislave na odvolanie matky rozsudkom z 24. januára 2017 sp. zn. 11 CoP 434/2015 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil tak, že zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloletého zo sumy 70,- eur mesačne na sumu 100,- eur mesačne od 19. septembra 2014, ktorú je otec povinný zasielať k rukám matky vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, uložil otcovi povinnosť uhradiť ročné výživné za obdobie od 19. septembra 2014 do 24. januára 2017 vo výške 1 729,70 eur k rukám matky do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia a zároveň týmto rozhodnutím zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava II z 15. júna 2016 č. k. 28 P 56/2009-168 v časti o výživnom. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

3. Proti tomuto rozsudku dovolacieho súdu podal otec dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.). Pri jeho podaní nebol

zastúpený advokátom a ani nepreukázal, že sám má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

4. Následne, súd prvej inštancie uznesením z 21. apríla 2017 č. k. 28 P 172/2014-185 vyzval dovolateľa, aby v lehote 15 dní od jeho doručenia odstránil vady podaného dovolania tak, že súdu predloží doklad o získanom vysokoškolskom právnickom vzdelaní druhého stupňa alebo splnomocnenie udelené advokátovi na svoje zastupovanie v dovolacom konaní a doručí dovolanie spísané týmto advokátom. Dovolateľ na výzvu súdu v stanovenej lehote predložil splnomocnenie udelené advokátke JUDr. Erike Mochnackej na svoje zastupovanie v dovolacom konaní a doručil súdu dovolanie spísané touto právnou zástupkyňou.

5. Matka vo vyjadrení k dovolaniu otca uviedla, že maloletý vyššie výživné skutočne potrebuje, preto s dovolaním nesúhlasí.

6. Kolízny opatrovník sa k dovolaniu nevyjadril.

7. Od 1. júla 2016 sa konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých riadia ustanoveniami zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „C.m.p.“). Ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie podľa neho sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (§ 2 ods. 1 C.m.p.). To platí i pre konanie o dovolaní.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov - ďalej len „C.s.p.“) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) účastník konania, v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

9. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom procese zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

10. Aby dovolanie vyvolalo zamýšľané právne následky a dovolací súd mohol uskutočniť meritórny dovolací prieskum a dovolanie vecne prejednať, musia byť splnené všetky podmienky jeho prípustnosti. Civilný sporový poriadok vyžaduje, aby dovolanie bolo podané na to oprávnenou osobou (§ 424 až § 426 C.s.p.), v zákonom stanovenej lehote (§ 427 C.s.p.), smerovalo proti prípustnému predmetu dovolania (§ 419 až § 423 C.s.p.) a spĺňalo zákonom vyžadované náležitosti vrátane osobitnej podmienky povinného zastúpenia advokátom v dovolacom konaní (§ 428 a § 429 C.s.p.). Podmienky prípustnosti dovolania sú vzájomne previazané; pre úspešné uplatnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku musia byť splnené nielen všetky kumulatívne, ale zároveň súčasne.

11. Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má

vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

12. Z citovaných ustanovení vyplýva, že právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016, stanovujúc osobitnú podmienku dovolacieho konania, vyžaduje, aby bol dovolateľ (okrem prípadov, na ktoré sa vzťahuje § 429 ods. 2 C.s.p.) zastúpený advokátom a aby podané dovolanie bolo spísané advokátom. Požiadavka povinného právneho zastúpenia sa vzťahuje už na fázu podania dovolania. Ak dovolateľ splnomocní advokáta až po podaní dovolania, podmienka povinného právneho zastúpenia splnená nie je (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1399).

13. Postup súdu prvej inštancie v prípade nesplnenia osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 C.s.p.) upravuje § 436 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého vtedy, keď má dovolanie vady podľa § 429 C.s.p. a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 C.s.p. poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

14. Ustanovenie § 436 ods. 1 C.s.p. predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 C.s.p. a ich výskytu v prípade absencie (alebo nedostatočného) poučenia dovolateľa odvolacím súdom.

15. Procesná situácia, pri ktorej súd prvej inštancie prihliada na vady dovolania a dovolateľa vedie k ich odstráneniu, nenastáva v prípade existencie vád podľa § 429 C.s.p. vtedy, keď bol dovolateľ riadne poučený odvolacím súdom o náležitostiach dovolania a zastúpení dovolateľa v dovolacom konaní (rovnako táto situácia nenastáva pri zistení iných vád, než sú vady dovolania v zmysle § 429 C.s.p.). V takom prípade súd prvej inštancie dovolateľa nevyzýva na odstránenie vád dovolania a spis bez ďalšieho predkladá na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

16. V prejednávanej veci z obsahu spisu vyplýva, že otec napadol dovolaním rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 24. januára 2017 sp. zn. 11 CoP 434/2015. Toto rozhodnutie, ktoré podľa doručky prevzal 1. februára 2017, obsahuje riadne poučenie o prípustnosti dovolania, lehote na podanie dovolania, o náležitostiach dovolania a povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní (§ 393 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie otca bolo podané Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 29. marca 2017. Dovolateľ pri jeho podaní nebol zastúpený advokátom a ani advokátom nebolo spísané. Napriek tejto skutočnosti súd prvej inštancie v rozpore s ustanovením s § 436 ods. 1 C.s.p. prihliadol na vadu dovolania podľa § 429 C.s.p. a uznesením z 21. apríla 2017 č. k. 28 P 172/2014-185 vyzval dovolateľa na jej odstránenie. Následne na výzvu súdu dovolateľ v súdom stanovenej lehote (18. mája 2017) predložil splnomocnenie pre svoje zastupovanie v dovolacom konaní udelené advokátke, ktorá mu bola určená rozhodnutím Centra právnej pomoci a doručil súdu dovolanie so všetkými náležitosťami v zmysle § 428 a § 429 C.s.p.

17. Aby boli splnené všetky podmienky prípustnosti dovolania a dovolací súd mohol uskutočniť meritórny dovolací prieskum, je procesnou povinnosťou dovolateľa podať a formulovať svoje dovolanie tak, že pri zachovaní podmienky včasnosti jeho podania zároveň bude splnená podmienka náležitostí dovolania vrátane povinného právneho zastúpenia v zmysle § 429 C.s.p. To znamená, že ak nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, dovolateľ je povinný v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré dovolaním napáda (§ 427 ods. 1 C.s.p.), podať dovolanie právne perfektné, t. j. spĺňajúce všetky zákonom požadované náležitosti v zmysle § 428 a § 429 C.s.p.; prípadne vady už podaného dovolania v tejto lehote odstrániť tak, aby všetky zákonom požadované náležitosti spĺňalo. (Jediná výnimočná procesná situácia, kedy súd poskytne dovolateľovi dodatočnú lehotu na odstránenie vád, sa týka výlučne vady podľa § 429 ods. 1 C.s.p., a to len za predpokladu absencie resp. nedostatočného poučenia dovolateľa odvolacím súdom; o čo ale v prejednávanej veci nešlo). Opačný záver, podľa ktorého ak by pre právne relevantné uplatnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku pri zachovaní stanovenej dvojmesačnej dovolacej lehoty postačovalo len podanie akéhokoľvek blanketného, neúplného, nesprávneho alebo nezrozumiteľného

dovolania a dovolateľ by mohol vady takéhoto dovolania účinne odstraňovať aj po uplynutí tejto lehoty (v podstate až do vydania rozhodnutia dovolacím súdom), je v rozpore s koncepciou prísneho režimu koncentrácie sporového konania, ktorá sa vzťahuje na inštitút dovolania upravený Civilným sporovým poriadkom (por. § 430, § 434, § 427 ods. 1 v spojení s § 436 ods. 1 a contrario C.s.p.), ako aj s ustanoveniami zákona vymedzujúcimi podmienky prípustnosti dovolania (§ 419 až § 435 C.s.p.).

18. Pokiaľ dovolateľ podal dovolanie nespĺňajúce zákonom požadované náležitosti, resp. ich nedostatky do uplynutia lehoty na podanie dovolania neodstránil (a nejde o procesnú situáciu predpokladanú ustanovením § 436 ods. 1 C.s.p.), podmienky prípustnosti dovolania neboli splnené úplne, a tak vznikol právny následok v podobe neprípustnosti dovolania, na ktorom nemôže ďalšie konanie dovolateľa nič zmeniť. Nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie v podobe výzvy na odstránenie väd dovolania, na vydanie ktorej neboli splnené podmienky, tak ako sa to stalo v prejednávanej veci, nemôže v konkrétnom prípade prelomiť všeobecne záväzné ustanovenia zákona o podmienkach prípustnosti dovolania a týmto spôsobom konkrétnemu dovolateľovi de facto poskytnúť právne ničím neodôvodnenú výhodu v podobe predĺženia lehoty na podanie dovolania spĺňajúceho všetky náležitosti. Na uvedenom nemôže nič zmeniť ani skutočnosť, že dovolateľ (a v nadväznosti na jeho iniciatívu aj správny orgán - Centrum právnej pomoci) sa v dobrej viere riadil takouto nesprávnou výzvou súdu a v stanovenej lehote jej v plnej miere vyhovel, pretože už raz vzniknutý právny následok neprípustnosti dovolania nemožno akýmkoľvek ďalším konaním súdu či strany (účastníka) zvrátiť a dovedy neprípustné dovolanie „prípustniť“.

19. Pokiaľ teda v prejednávanej veci dovolateľ podal v stanovenej lehote dovolanie s vadami podľa § 429 C.s.p. a tieto boli dodatočne odstránené podaním doručeným súdu prvej inštancie 18. mája 2017, teda zjavne po uplynutí lehoty na podanie dovolania (§ 427 ods. 1 C.s.p.), dovolací súd uzatvára, že dovolateľ nebol právne zastúpený advokátom vo fáze podania dovolania a podal dovolanie, ktoré nebolo spísané advokátom, hoci bol o tejto osobitnej podmienke dovolacieho konania riadne poučený v odvolacom konaní. Podmienka povinného právneho zastúpenia dovolateľa advokátom nebola splnená úplne, počas celého dovolacieho konania, preto dovolací súd dovolanie otca proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odmietol podľa § 447 písm. e/ C.s.p., v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak neboli splnené podmienky podľa § 429 C.s.p., bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

20. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.